

9363/22

ENER 186
CLIMA 227
CONSOM 127
TRANS 307
AGRI 211
IND 188
ENV 462
COMPET 359
ECOFIN 463
RECH 261
CODEC 762
IA 78

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	19 май 2022 г.
До:	Генералния секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2022) 222 final
Относно:	Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност

Приложение: COM(2022) 222 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.5.2022 г.
COM(2022) 222 final

2022/0160 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Европейският зелен пакт заложи енергийната ефективност и използването на възобновяема енергия в основата на прехода към чиста енергия. Настоящото международно напрежение след руското нахлуване в Украйна, цялостният геополитически контекст и много високите цени на енергията изостриха необходимостта от ускорено налагане на енергийна ефективност и разгръщане на производството на енергия от възобновяеми източници в Съюза с цел изграждане на по-независима от трети държави енергийна система. Ускоряването на екологичния преход с преминаване към възобновяема енергия и повишена енергийна ефективност ще намали емисиите и зависимостта от вносни изкопаеми горива и ще осигури достъпни цени на енергията за европейските граждани и предприятия във всички сектори на икономиката.

В областта на енергийната ефективност и възобновяемата енергия целите, които си поставя Съюзът следва да отразяват неотложната необходимост от ускорено налагане на енергийна ефективност и разгръщане на производството на енергия от възобновяеми източници и поради това делът на тази енергия следва да се увеличи. Тези преразгледани цели заменят изменението на целите, представено в предложението за преработване на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност¹ и за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници², приети на 14 юли 2021 г.

Освен това, като се има предвид, че на сградите се падат 40 % от потреблението на енергия и 36 % от свързаните с енергетиката преки и непреки емисии на парникови газове, върху тях е необходимо да се разполагат повече слънчеви инсталации. Това е един от най-бързите начини за широкомащабно разгръщане на производството на енергия от възобновяеми източници, намаляване на използването на изкопаеми горива в сградите и ускоряване на декарбонизацията и електрификацията на тяхното енергопотребление.

Освен това, бавните и сложни административни процедури бяха посочени като една от основните пречки пред инвестициите във възобновяеми енергийни източници и свързаната с тях инфраструктура. Междинният доклад от проучването RES Simplify (Опростяване на процесите при БЕИ), изготвен за Комисията³ и публикуван заедно с настоящото предложение, показва, че на административните и на проблемите на електроенергийната мрежа се падат около 46 % от всички установени пречки и този дял се очаква да нарасне в бъдеще. За някои широко разпространени технологии за производство на енергия от възобновяеми източници, като например вятърната енергия и фотоволтаичните уредби, административните пречки стават вземат връх над останалите. С напредването на енергийния преход, с усъвършенстването на технологиите за възобновяема енергия и намаляването на зависимостта на проектите от схеми за подпомагане, административните пречки стават все по-осезаеми.

¹ COM(2021) 558 final

² COM(2021) 557 final

³ Техническа подкрепа за разработване и изпълнение на политиката за БЕИ — Опростяване на разрешителните и на административните процедури за инсталации за БЕИ („RES Simplify“). <https://data.europa.eu/doi/10.2833/239077>

Най-често срещаните пречки, свързани с административния процес при проектите за възобновяема енергия, които са посочени в проучването RES Simplify⁴, са бюрократичната тежест, непрозрачните процеси, липсата на правна съгласуваност, както и непълната и неясна рамка и насоки, които водят до различни тълкувания на съществуващото законодателство от страна на компетентните органи.

Конфликтните обществени интереси са вторият основен източник на пречки пред внедряването на инсталации за енергия от възобновяеми източници. Това важи особено за вятърната енергия, геотермалната енергия и енергията от ВЕЦ, както и за енергията от фотоволтаични уредби. Разискванията са свързани главно с опазването на околната среда (биологичното разнообразие и опазването на застрашените видове и опазването на водните обекти), измененото земеползване и някои въпроси, свързани с военната/въздушната отбрана.

Други пречки, установени в проучването, са свързани с липсата на подкрепа от страна на лицата, отговорни за вземането на политически решения, или продължителната съпротива от страна на публични или частни институции или на самата общественост.

Най-сетне, проблемите, свързани с присъединяването към електроенергийната мрежа и процедурите за експлоатация, също бяха определени като сериозен фактор, който засяга широкото използване на енергия от възобновяеми източници в редица държави членки.

На 18 януари 2022 г. Комисията публикува покана за представяне на мнения и открита обществена консултация, за да събере отзиви от заинтересованите страни относно процедурите и процесите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници⁵. Въпросната обществена консултация беше проведена в контекста на подготовката на препоръката на Комисията относно процедурите по издаване на разрешения и споразуменията за закупуване на електроенергия, приета на 18 май, заедно с настоящото предложение. Резултатите от тази обществена консултация потвърждават, че административните затруднения са основна пречка пред ускореното разгръщане на производството на енергия от възобновяеми източници (за повече подробности вж. раздел 3 по-долу).

В резултат на всичко това подготвителният етап на проектите за производство на енергия от възобновяеми източници може да отнеме и десет години. Следователно предпоставка за ускоряването на проектите за производство на възобновяема енергия е опростяването и съкращаването на сроковете за разрешенията, както се посочва в съобщението за плана REPower EU⁶. Предложението поставя като цел допълнителното опростяване и съкращаване на административните процедури за издаване на разрешения за проекти за възобновяема енергия, по координиран и хармонизиран начин в целия ЕС. Това е необходимо, за да се ускори широкото използване на енергията от възобновяеми източници в целия ЕС, да се гарантира изпълнението на амбициозните цели на ЕС в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и на целта за постигане на климатична неутралност до 2050 г.

⁴ В проучването RES Simplify се набелязват и подреждат по важност различните видове административни пречки, пред които са изправени проектите за производство на енергия от възобновяеми източници. Междинен доклад RES Simplify, стр. 14—16.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13334-Renewable-energy-projects-permit-granting-processes-&-power-purchase-agreements_bg

⁶ План REPowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени, COM(2022) 108 final („Съобщение за плана REPower EU“).

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

С настоящото предложение се изменя съществуващата Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници. То се основава на съществуващата рамка за рационализиране на административните процедури за проекти за енергия от възобновяеми източници, която въвежда, наред с други елементи, максималната продължителност на процедурата за издаване на разрешения, приложима за инсталациите за възобновяема енергия. В контекста на настоящата геополитическа ситуация обаче са необходими допълнителни мерки за допълнително увеличаване на доставките на енергия от възобновяеми източници в Съюза. Нужни са по-специално засилени мерки за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за нови инсталации за възобновяема енергия или за адаптиране на съществуващите инсталации.

Освен това целта, която си поставя Съюзът в областта на енергията от възобновяеми източници, трябва да бъде по-амбициозна. В член 1, параграф 2, буква а) от предложението за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001⁷, прието на 14 юли 2021 г., целта вече беше повишена от 32 % на 40 %. Въпреки това, предвид настъпилата радикална промяна в пазарните условия за изкопаемите горива, използвани в енергетиката, отоплението и транспорта, включително повишените цени и необходимостта ЕС постепенно да преодолее зависимостта си от вноса на енергоносители от Русия, е необходимо целта за дела на възобновяемите енергийни източници за 2030 г. да се повиши до 45 %, така че те да допринесат в по-голяма степен за постигането на тази цел, както и за наличието на конкурентни цени на енергията.

С настоящото предложение се изменя и Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите. То се основава на съществуващата рамка за енергийните характеристики на сградите и енергията от възобновяеми източници. Въвеждат се задължения за държавите членки да създават условия за разполагането на слънчеви инсталации върху сградите.

С член 4, параграф 1 от предложението за преработване на Директивата относно енергийната ефективност, прието на 14 юли 2021 г., целта на Съюза в областта на енергийната ефективност за 2030 г. беше повишена на 9 % в сравнение с прогнозите в отправния сценарий за 2020 г. Като се имат предвид обаче високите цени на енергията и радикалната промяна в пазарните условия, която води до по-голяма ефективност на разходите за мерки за енергийна ефективност, както и необходимостта Съюзът да преодолее зависимостта си от изкопаеми горива и внос на енергоносители от Русия, е необходимо допълнително да се повиши целта за енергийна ефективност за 2030 г. на 13 %, за да се гарантира, че тази цел и целите за декарбонизация ще бъдат постигнати бързо и икономически ефективно. Съответно на това с предложението се изменя и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, за да се повиши енергийната ефективност и да се постави една по-амбициозна цел на Съюза по отношение на енергийната ефективност за 2030 г.

Комисията ще информира съзаконодателите, че:

— член 1, параграф 2, буква а) от предложението за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, прието през юли, следва да се счита за заменен с член 1, параграф 2 от настоящото предложение;

— член 2 от настоящото предложение следва да се счита за добавен към предложението за преработване на Директива 2010/31/ЕС, представено на 15 декември

⁷ COM(2021) 557 final

2021 г.⁸. Следователно, ако бъде прието, предложението следва да бъде отразено в преработения текст на посочената директива.

— член 3 от настоящото предложение следва да се счита за заменящ член 4, параграф 1 от предложението за преработване на Директива 2012/27/ЕС, представено на 14 юли 2021 г. Следователно, ако бъде прието, предложението следва да бъде отразено в преработения текст на посочената директива.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е в съгласие с по-широк набор от инициативи за повишаване на енергийната устойчивост на Съюза и подготовка за евентуални извънредни ситуации, по-специално с предложенията на Комисията „Подготвени за цел 55“ и особено с преразглеждането на Директива (ЕС) 2018/2001 и преработването на Директива 2010/31/ЕС.

През март 2022 г., в отговор на наскорошните геополитически събития, Комисията публикува съобщението за плана REPowerEU. В съответствие с него Комисията публикува препоръка за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на възобновяемата енергия, придружена от насоки, които да помогнат на държавите членки да ускорят издаването на разрешения за инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници. Това ще осигури на държавите членки механизъм, посредством който те вече ще могат да намалят сроковете за одобряване на заявленията за въпросните инсталации и съответно да реагират бързо на безпрецедентната енергийна криза, предизвикана от настоящата геополитическа ситуация. Освен това с настоящото предложение Комисията иска да гарантира, че проектите се одобряват по по-прост и по-бърз начин в целия Съюз. Сега препоръката е последвана от правно предложение, което ще осигури по-голяма сигурност на организаторите на проекти и инвеститорите, а държавите членки вече следва да работят в посока ускоряване на процедурите за издаване на разрешения в съответствие с препоръката. Освен това, ако държавите членки приложат бързо и ефикасно препоръката, това може до голяма степен да гарантира, че те ще изпълнят и своите нови задължения по настоящото предложение.

Предложението има за цел по-нататъшното рационализиране на различните етапи на процедурите за издаване на разрешения, които са приложими за енергията от възобновяеми източници, включително оценката на потенциалните въздействия върху околната среда. Целите, които преследват политиките в областта на възобновяемата енергия и околната среда са тясно свързани помежду си, тъй като и двете споделят една и съща обща цел — смекчаване на последствията от изменението на климата. С предложението се засилва ролята, която могат да играят екологичните оценки на планове или програмите, изпълнявани от държавите членки в съответствие с Директива № 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁹, за по-бързото разгръщане на производството на енергия от възобновяеми източници, по-специално за определянето на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници. В предложението също така се предвижда специфична рамка за процедурите по издаване на разрешения за отделни проекти за възобновяема енергия, разположени в зони за производство на такава енергия и извън тях. Тази рамка съчетава по ефективен начин необходимостта от бързо и опростено разрешаване на по-голямата

⁸ COM(2021) 802 final.

⁹ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

част от проектите, които е малко вероятно да породят рискове за околната среда, с високо равнище на защита, като се гарантира по-внимателен преглед на най-проблемните проекти.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението се основава на две правни основания:

— член 194, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС)¹⁰, който осигурява правното основание за предлагане на мерки за разработване на нови форми на производство на енергия от възобновяеми енергийни източници и за насърчаване на енергийната ефективност — цели, които са заложиени в енергийната политика на Съюза и посочени в член 194, параграф 1, буква в) от ДФЕС.

— член 192, параграф 1 от ДФЕС, който предоставя правното основание за изменение на прилагането на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Необходимост от действия от страна на ЕС

Икономически ефективното, бързо и широкомащабно внедряване на устойчиво развивана енергия от възобновяеми източници в съответствие с амбицията на Европейския зелен пакт и съобщението за плана „REpowerEU“ не може да бъде постигнато самостоятелно от държавите членки. Необходим е подход на равнище ЕС с подходящите стимули за държавите членки и различни равнища на амбиция, които да ускорят по координиран начин енергийния преход от традиционната основана на изкопаеми горива енергийна система към по-интегрирана и енергийно ефективна енергийна система, основана на производство на енергия от възобновяеми източници.

Като се вземат предвид различните енергийни политики на държавите членки, действието на равнище ЕС, подкрепено от солидна рамка за управление, е по-вероятно да допринесе за постигане на целта на ЕС в областта на климата и на необходимото по-мащабно внедряване на производството на енергия от възобновяеми енергийни източници, в сравнение с действията на национално или местно равнище.

Дългите и сложни административни процедури са основна пречка пред инвестициите в енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура. Продължителността и сложността на процедурите за издаване на разрешения се различават значително между различните технологии в тази област и между отделните държави членки. Държавите членки могат да предприемат мерки за отстраняване на пречките на национално равнище, но е необходим координиран европейски подход за съкращаване и опростяване на процедурите за издаване на разрешения и на административните процеси, за да се ускори необходимият мащаб в използването на възобновяеми енергийни източници. Това от своя страна е необходимо, за да може ЕС да постигне своите цели в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и дългосрочната си цел за климатична неутралност, както и за да успее постепенно да преодолее своята зависимост от руските изкопаеми горива и да намали цените на енергията. Предвид различията в енергийните политики, приоритети и процедури

¹⁰ ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 1.

между държавите членки и с оглед на неотложната необходимост от ускорено и повсеместно използване на енергия от възобновяеми източници във всички държави членки, действията на равнище ЕС е по-вероятно да постигнат нужните цели в сравнение с действията единствено на национално или местно равнище.

Необходими са действия на равнището на Съюза, за да се гарантира, че държавите членки допринасят за постигането на обвързващата цел относно енергийната ефективност на равнище ЕС и че тя се изпълнява колективно и по разходно ефективен начин. Действията на равнище ЕС ще допълнят и подсилват мерките на национално и местно равнище за полагане на допълнителни усилия в областта на енергийната ефективност.

Предимства на общоевропейското измерение

Действията в областта на възобновяемата енергия и енергийната ефективност на равнище ЕС превъзхожда тези на отделните държави членки по ефикасност и ефективност — избягва се фрагментираният подход, а работата по прехода на европейската енергийна система се извършва координирано.

Общеевропейският подход ще позволи всички държави членки да се възползват пълноценно от потенциала си за икономически ефективно внедряване на производството на енергия от възобновяеми източници, което е необходимо, за да бъдат постигнати целите на Съюза в областта на климата и енергетиката, като се гарантира безпроблемното разгръщане на генериращите мощности за възобновяема енергия във всички държави членки.

Целите на Съюза в областта на енергетиката и климата за 2030 г. са колективни цели. Съответно чрез координираните политики на Съюза Европа има по-голям шанс да се превърне в климатично неутрален континент до 2050 г.

- **Пропорционалност**

Инициативата е в съответствие с принципа на пропорционалност. С оглед на безпрецедентната геополитическа ситуация, породена от руското нашествие в Украйна, и предвид високите цени на енергията, е налице ясна необходимост от координирани и спешни действия за ускорено разгръщане на производството на енергия от възобновяеми енергийни източници. Балансът между задълженията и гъвкавостта, с която разполагат държавите членки по отношение на начините за постигане на целите, се счита за подходящ предвид неотложната необходимост от постигане на целите в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и на целта за климатичната неутралност, заложена в Европейския закон за климата, както и спешната нужда от намаляване както на енергийната зависимост на Съюза, така и на цените на енергията.

- **Избор на инструмент**

Настоящото предложение представлява директива за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, за поставяне на по-строги цели за Съюза за 2030 г. по отношение на енергията от възобновяеми източници и за подсилване на разпоредбите за издаване на разрешения в посочената директива (членове 15—17). С него също така се изменят Директива 2010/31/ЕС — за създаване на благоприятни условия за сградните слънчеви инсталации, и Директива 2012/27/ЕС — за поставяне на по-строга цел за Съюза в областта на енергийната ефективност за 2030 г. Настоящото преразглеждане на Директива (ЕС) 2018/2001, Директива 2012/27/ЕС и Директива 2010/31/ЕС се ограничава до това, което се смята за необходимо, за да бъдат поставени цели в

областта на възобновяемата енергия и енергийната ефективност, които да съответстват на настоящия напрегнат контекст, и за увеличаване на сградните слънчеви инсталации и рационализиране на процедурите по издаване на разрешения за едно ускорено разгръщане на производството на енергия от възобновяеми енергийни източници.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултации със заинтересованите страни

На 18 януари 2022 г. Комисията публикува покана за представяне на мнения и тримесечна открита обществена консултация, за да събере отзиви от заинтересованите страни относно процедурите по издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници. Въпросната обществена консултация беше проведена в контекста на подготовката на препоръката на Комисията относно процедурите по издаване на разрешения и споразуменията за закупуване на електроенергия, приета на 18 май, заедно с настоящото предложение. В този контекст Комисията организира и проява на високо равнище за заинтересованите страни и два семинара за обсъждане на съществуващите пречки и добри практики в процесите за издаване на разрешения в различните държави членки.

Поради неотложния характер на предложението, представено в отговор на кризата, която породя руското нашествие в Украйна, и произтичащата от това необходимост спешно да се ускори възприемането на производството на енергия от възобновяеми източници, Комисията се опира на резултатите от тези консултации и на отговорите на основните заинтересовани страни в различни семинари, срещи и форуми, по-специално от една конференция на високо равнище относно издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и споразуменията за закупуване на електроенергия и от два семинара относно процедурите по издаване на разрешения за проекти за модернизиране на мощностите в секторите на вятърната и енергията от ВЕЦ.

Обобщение на мненията на заинтересованите страни

В рамките на откритата обществена консултация бяха поискани мнения относно процедурите за издаване на разрешения от две групи заинтересовани страни: публични органи, организатори на проекти и асоциации.

В своите отговори 7 от 8 (87,5 %) публични органи посочват липсата на места на сушата или в морето като основно предизвикателство пред разширяването на производството на енергия от възобновяеми източници в тяхната юрисдикция, следвана от липсата на преносна способност на мрежата (62,5 %), липсата на обществено съгласие/противоречие между обществени блага (50 %) и продължителността на процедурите (50 %). На въпроса кои са основните пречки пред обработката на разрешенията за проекти за енергия от възобновяеми източници публичните органи посочват като основна пречка сложното координиране на различните равнища на управление или администрация (75 %), а след това липсата на човешки ресурси (50 %) и липсата на обществено одобрение или наличието на противоречие между обществени блага (50 %).

Приблизително половината от организаторите на проекти и сдруженията (70/155) класираха продължителността на административните процедури като най-важна пречка пред осъществяването на проекти за енергия от възобновяеми източници, а 62-ма от запитаните посочиха проблеми, свързани с присъединяването към мрежата. Сред най-

важните пречки запитаните посочиха и разнобоя с разпоредбите в областта на околната среда (44) и сложността на приложимите изисквания или процедури (35). В отговорите си на отворените текстови въпроси запитаните подчертаха значението на териториалното устройство, изразиха подкрепа за разнообразното използване на земите, например едновременно за селско стопанство и разполагане на фотоволтаични уредби, и призоваха за привличане на местното население. Обществената консултация също така отпрати ясен призив за установяване на хармонизиран набор от критерии за определяне на подходящи райони за проекти.

Становищата на заинтересованите страни, изразени в откритата обществена консултация и по време на семинарите, бяха взети предвид при изготвянето на настоящото предложение.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Настоящото предложение се основава на резултатите от проучването RES Simplify, в което се прави цялостен преглед на съществуващите пречки, свързани с издаването на разрешителни, националните показатели за ефективност, както и най-добрите практики, свързани с процедурите за издаване на разрешения за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, с ударение върху административните пречки в енергийния сектор. Междинният доклад от проучването се публикува заедно с приемането на настоящата инициатива и Препоръката относно процедурите за издаване на разрешения и споразуменията за закупуване на електроенергия. Настоящото предложение отразява и мненията на заинтересованите страни с отношение по въпроса, изказани в процеса на консултации.

- **Оценка на въздействието**

Поради политически чувствителния и спешен характер на предложението не беше извършена отделна оценка на въздействието.

Независимо от това горепосоченото проучване, откритата обществена консултация и съдържателните семинари, организирани със заинтересованите страни, както и анализът на самата Комисия, осигуряват солидна информация по проблемите около процедурите за планиране и издаване на разрешения, както и за възможните решения.

- **Основни права**

По отношение на съответствието с Хартата за основните права основната цел на настоящия преглед е да се увеличи енергийна ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници и да се намалят емисиите на ПГ, а това е изцяло в съответствие с член 37 от Хартата, съгласно който високото равнище на опазване на околната среда и подобряването на нейното качество трябва да бъдат включени в политиките на Съюза и гарантирани в съответствие с принципа на устойчивото развитие.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

С настоящото предложение се изменя вече съществуваща директива относно насърчаването на производството на енергия от възобновяеми източници и поради това се очаква административното въздействие и разходите да бъдат умерени, тъй като повечето необходими структури и правила са вече налице. Държавите членки ще трябва да поемат известни разходи при изпълнението на новото задължение за набелязване на зоните за производство на енергия от възобновяеми източници, но цялостното рационализиране на процедурите се очаква да доведе до значителни

икономии на разходи за държавите членки. Допълнителните разходи за постигането на една по-висока цел при производството на енергия от възобновяеми източници в ЕС ще се отплатят с икономически, екологични и социални ползи, като например повишена сигурност на доставките, замяна на вносните изкопаеми горива от трети държави и по-голяма устойчивост срещу външни фактори, като същевременно това ще допринесе за поглъщането на въглерод и за намаляване на замърсяването на въздуха. Предложението не води до допълнителни разходи за бюджета на ЕС.

Колкото до изменението на Директивата относно енергийната ефективност и Директивата относно енергийните характеристики на сградите, настоящото предложение няма отражение върху бюджета на ЕС. Що се отнася до разходите за държавите членки, настоящото предложение изменя съществуващи директиви и до голяма степен разчита на вече установени структури и правила, особено предвид новите разпоредби, представени чрез предложенията за преработване и на двете директиви. Държавите членки ще поемат известни разходи при прилагането на допълнителните мерки, които ще допринесат за постигането на целта, и за изпълнение на новото задължение за сградите, но очакванията са тези разходи да доведат до значителни икономии за домакинствата и предприятията.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

• Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване

След приемането на настоящата директива за изменение от съзаконодателите по време на срока за транспониране Комисията ще предприеме следните действия, за да улесни транспонирането ѝ:

- организиране на срещи с експерти от държавите членки, отговорни за транспонирането на различните части от директивата, с цел обсъждане на начините на транспонирането им и за премахване на съмнения или в контекста на съгласуваното действие в областта на възобновяемите енергийни източници (CA-RES), съгласуваното действие за енергийните характеристики на сградите (CA-EPBD) и съгласуваното действие за енергийната ефективност (CA-EED) или под формата на комитет;
- готовност за провеждане на двустранни срещи и разговори с държавите членки в случай на специфичен въпрос относно транспонирането на директивата.

След изтичане на крайните срокове за транспониране Комисията ще извърши цялостна оценка на това дали държавите членки са транспонирали изцяло и правилно директивата.

С Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата се установи интегрирана рамка за планиране, мониторинг и докладване в областта на енергетиката и климата, за да се проследи напредъкът към постигане на целите в областта на климата и енергетиката в съответствие с изискванията за прозрачност от Парижкото споразумение. Държавите членки трябваше да представят на Комисията своите интегрирани планове в областта на енергетиката и климата до края на 2019 г., обхващащи петте измерения на Енергийния съюз за периода 2021—2030 г. От 2023 г. държавите членки трябва да докладват на всеки две години за напредъка, постигнат при изпълнението на плановете, а освен това до 30 юни 2023 г. те трябва да уведомят Комисията за своите проекти на актуализации на плановете, като окончателните актуализации трябва да са готови на 30 юни 2024 г. Настоящото

предложение няма да създаде нова система за планиране и докладване, но ще се подчинява на съществуващата рамка за планиране и докладване съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999. Едно бъдещо преразглеждане на Регламента за управление би позволило консолидиране на тези изисквания за докладване.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

След решението на Съда на Европейския съюз по дело Комисия/Белгия (дело C-543/17) държавите членки трябва да прилагат към уведомленията си за националните мерки за транспониране достатъчно ясна и точна информация, в която се посочва кои разпоредби от дадена директива в кои разпоредби от националното законодателство се транспонират. Това трябва да бъде предвидено за всяко задължение, не само на „равнище член“. Ако държавите членки спазват това задължение, от тях по принцип няма да се изисква да изпращат на Комисията допълнителни обяснителни документи относно транспонирането.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Основните разпоредби, с които съществено се изменят Директива (ЕС) 2018/2001, Директива 2012/27/ЕС и Директива 2010/31/ЕС или се добавят нови елементи, са следните:

С член 1, параграф 1 се добавя ново определение към член 2 от Директива (ЕС) 2018/2001, за да се даде определение на „предпочитана зона за производство на енергия от възобновяеми източници“.

С член 1, параграф 2 се изменя член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, като се завишава целта на Съюза за дела на производството на енергия от възобновяеми източници на 45 %. Този член заменя изменението на член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, включено в предложението за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, прието на 14 юли 2021 г.¹¹.

С член 1, параграф 3 се вмъква в член 15 нов параграф 2а, с който от държавите членки се изисква да насърчават изпитването на нови технологии за производство на енергия от възобновяеми източници, като същевременно прилагат подходящи гаранции.

С член 1, параграф 4 се вмъква нов член 15б относно задължението на държавите членки да определят необходимите сухоземни и морски зони, за изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, за да изпълнят националния си дял в постигането на целта за производство на енергия от възобновяеми източници за 2030 г.

С член 1, параграф 5 се вмъква нов член 15в относно задължението на държавите членки да приемат план или планове за определяне на „предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници“, които са особено подходящи за инсталиране на мощности за производство на енергия от възобновяеми източници.

С член 1, параграф 6 се заменя член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001, като се разширява обхватът на процеса на издаване на разрешения, изяснява се началото на процеса на издаване на разрешения и се изисква прилагане на най-бързите административни и

¹¹ COM(2021) 557 final

съдебни процедури, които са на разположение за обжалванията при заявления за проекти за енергия от възобновяеми източници.

С член 1, параграф 7 се вмъква нов член 16а, който урежда процеса на издаване на разрешения в предпочитаните зони за производство на енергия от възобновяеми източници.

С член 1, параграф 8 се вмъква нов член 16б, който урежда процеса на издаване на разрешения извън предпочитаните зони за производство на енергия от възобновяеми източници.

С член 1, параграф 9 се вмъква нов член 16в, който урежда процеса на издаване на разрешения за инсталиране на оборудване за слънчева енергия в изкуствени конструкции.

С член 1, параграф 10 се вмъква нов член 16г, за да се гарантира, че инсталациите за производство на енергия от възобновяеми източници, тяхната връзка към мрежата, самата мрежа или съоръженията за акумулиране се считат за инсталации от първостепенен обществен интерес за специфични цели.

С член 2 се вмъква нов член 9а в Директива 2010/31/ЕС относно задължаването на държавите членки да гарантират, че новите сгради са годни да приемат инсталации за слънчева енергия, както и задължаването им да разполагат инсталации за слънчева енергия в сградите. Този нов член 9а следва да бъде отразен в преработения текст на Директива 2010/31/ЕС, за който Комисията представи предложение на 15 декември 2021 г.¹².

С член 3 се изменя член 3 от Директива 2012/27/ЕС, за да се завиши целта на Съюза за енергийната ефективност. Това изменение следва да замени направеното с член 4, параграф 1 от преработения текст на Директива 2012/27/ЕС, за който Комисията представи предложение на 4 юли 2021 г.¹³.

Член 4 се отнася до транспонирането.

Член 5 се отнася до влизането в сила.

Член 6 се отнася до адресатите.

¹² COM(2021) 802 final

¹³ COM(2021) 558 final

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 и член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁴,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹⁵,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В контекста на Европейския зелен пакт¹⁶ с Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷ беше определена целта на Съюза да стане климатично неутрален през 2050 г., както и целта за намаляване с 55 % на емисиите на парникови газове до 2030 г. Това изисква енергиен преход и значително по-голям дял на възобновяемите енергийни източници в интегрираната енергийна система.
- (2) Енергията от възобновяеми източници има основна роля за осъществяването на тези цели, като се има предвид, че енергийният сектор е отговорен за над 75 % от общите емисии на парникови газове в Съюза. Енергията от възобновяеми източници намалява тези емисии на парникови газове и по този начин допринася и за решаване на предизвикателствата, свързани с околната среда, например загубата на биологично разнообразие, и за намаляване на замърсяването в съответствие с целите на плана за действие за нулево замърсяване.

¹⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁵ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁶ Съобщение на Комисията COM/2019/640 final, Европейският зелен пакт.

¹⁷ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата), (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

- (3) В Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸ се определя обвързваща цел на Съюза за достигане на поне 32-процентен дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия на Съюза до 2030 г. Съгласно Плана във връзка с целта в областта на климата¹⁹ делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия би трябвало да се увеличи до 40 % до 2030 г., за да се постигне целта на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове²⁰. В този контекст през юли 2021 г. Комисията предложи, като част от пакета за изпълнение на Европейския зелен пакт, през 2030 г. делът на енергията от възобновяеми източници в енергийния микс да се удвои в сравнение с 2020 г. и да достигне поне 40 %. В съобщението за REPowerEU²¹ бе очертан план ЕС да стане независим от руските изкопаеми горива много преди края на настоящото десетилетие. В съобщението се предвижда да бъдат положени по-концентрирани усилия в областта на вятърната и слънчевата енергия, увеличаване на средното темпо на внедряване, както и допълнителни мощности за производство на енергия от възобновяеми източници до 2030 г., за да се осигури възможност за повече производство на водород от възобновяеми източници. В него също така съзаконодателите бяха приканени да обмислят поставянето на по-висока цел за дела на енергията от възобновяеми източници или на по-кратки срокове. В този контекст е целесъобразно да се завиши целта на Съюза за дела на енергията от възобновяеми източници до 45 %, за да се ускори значително настоящият темп на внедряване на енергията от възобновяеми източници, като по този начин се ускори и постепенното преодоляване на зависимостта на ЕС, като се увеличи наличието на достъпна, сигурна и устойчиво развивана енергия в Съюза.
- (4) Наличието на сложни административни процедури пред инвестициите във възобновяеми енергийни източници и свързаната с тях инфраструктура е една от основните пречки. Сред тях са и сложността в приложимите правила за избор на обекти и административните разрешения за проекти, сложността и продължителността на оценката на въздействието на проектите върху околната среда, проблематиката около присъединяването към електроенергийната мрежа, ограничените възможности за адаптиране на спецификациите на технологиите по време на процедурата за издаване на разрешения или въпросите, свързани с персонала на издаващите разрешения органи или на операторите на мрежи. За да се ускори темпът на изпълнение на проектите за производство на енергия от възобновяеми източници, е необходимо да се приемат правила, които да опростят и съкратят процедурите за издаване на разрешения.
- (5) С Директива (ЕС) 2018/2001 се рационализират изискванията с цел опростяване на административните процедури за разрешаване на инсталации за енергия от възобновяеми източници като се въвеждат правила за организацията и максималната продължителност на административната част от процеса за

¹⁸ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

¹⁹ Съобщение на Комисията COM/2020/562 final, 17.9.2020 г., Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани.

²⁰ Точка 3 от Съобщение на Комисията COM/2020/562 final

²¹ План REPowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени, COM(2022) 108 final („Съобщение за плана REPower EU“).

издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, като се обхващат всички съответни разрешения за изграждане, модернизиране и експлоатация на централи, както и за тяхното присъединяване към мрежата.

- (6) Необходимо е допълнително опростяване и съкращаване на процедурите за издаване на административни разрешения по координиран и хармонизиран начин, за да се гарантира, че Съюзът ще постигне своите амбициозни цели в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и целта за климатична неутралност до 2050 г., като същевременно се зачита принципът за ненанасяне на вреди, залегнал в Европейския зелен пакт. Въвеждането на по-кратки и ясни срокове за вземане на решения от органите, които издават разрешения за инсталации за енергия от възобновяеми източници въз основа на пълно заявление, ще ускори разгръщането на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници. Целесъобразно е обаче да се прави разграничение между проектите в зони, които са особено подходящи за разгръщането на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за които крайните срокове могат да бъдат особено рационализирани (предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници), и проектите, разположени извън тези зони.
- (7) Някои от най-често срещаните проблеми, пред които са изправени разработчиците на проекти за енергия от възобновяеми източници, са свързани с процедурите на национално или регионално равнище за оценка на въздействието на предложените проекти върху околната среда. Поради това е целесъобразно да се рационализират някои свързани с околната среда аспекти на процедурите и процесите за издаване на разрешения за проекти за производство на енергия от възобновяеми източници.
- (8) Държавите членки могат да подпомогнат по-бързото разгръщане на проекти за енергия от възобновяеми източници посредством стратегическо планиране. Държавите членки следва да определят зоните на сушата и в морето, които са им необходими за инсталиране на централите за производство на енергия от възобновяеми източници, за да изпълнят своя национален дял в постигането на преразгледаната цел за дела на енергията от възобновяеми източници за 2030 г., посочена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001. Тези зони следва да отразяват прогнозните криви и общата планирана инсталирана мощност и следва да бъдат зададени като зони за технологии за енергия от възобновяеми източници в актуализираните национални планове на държавите членки в областта на енергетиката и климата в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. При определянето на необходимите сухоземни и морски зони следва да се вземат предвид наличието на възобновяеми енергийни ресурси и потенциалът на отделните сухоземни и морски зони за производство на енергия от възобновяеми източници с различни технологии, прогнозираното потребление на енергия като цяло и в различните региони на държавата членка, както и наличието на адекватна мрежова инфраструктура, съоръжения за акумулиране и други инструменти за гъвкавост, като се има предвид капацитетът, който е необходим за подsigуряване на нарастващо количество енергия от възобновяеми източници.
- (9) Държавите членки следва да определят като предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници зоните, които са особено подходящи за разработване на проекти за енергия от възобновяеми източници, отчитайки различията между технологиите и къде експлоатацията на конкретен вид възобновяеми енергийни източници не се очаква да окаже значително

въздействие върху околната среда. При определянето на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници държавите членки следва да избягват, доколкото е възможно, защитените зони и да обмислят планове за възстановяване. Държавите членки могат да определят предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници конкретно за един или повече видове централи за енергия от възобновяеми източници и следва да посочат вида или видовете енергия от възобновяеми източници, които са подходящи за производство във всяка предпочитана зона за производство на енергия от възобновяеми източници.

- (10) С Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²² се въвеждат екологичните оценки, които са важен инструмент за включване на екологични съображения в подготовката и приемането на планове и програми. С цел да се определят предпочитаните зони за производство на енергия от възобновяеми източници, държавите членки следва да изготвят план или планове, които включват определянето на зони и приложими правила и мерки за смекчаване на последиците от проекти във всяка предпочитана зона. Държавите членки могат да изготвят единен план, обхващащ всички предпочитани зони и технологии за производство на енергия от възобновяеми източници, или специфични технологични планове, в които се определят една или повече предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници. Всеки план следва да се подлага на екологична оценка, която се извършва в съответствие с условията, определени в Директива 2001/42/ЕО, за да се оцени въздействието на всяка технология за енергия от възобновяеми източници върху съответните зони, определени в този план. Извършването на екологична оценка за тази цел в съответствие с Директива 2001/42/ЕО би позволило на държавите членки да имат по-интегриран и ефикасен подход към планирането и да вземат предвид екологичните съображения на ранен етап от процеса на планиране на стратегическо равнище. Това би допринесло за ускоряване на внедряването на различни възобновяеми енергийни източници по по-бърз и рационализиран начин, като същевременно би намалило до минимум отрицателните въздействия на тези проекти върху околната среда.
- (11) След приемането на плана или плановете, с които се определят предпочитаните зони за производство на енергия от възобновяеми източници, държавите членки следва да следят значителните последици за околната среда от изпълнението на плановете и програмите, за да могат, наред другото, да установяват на ранен етап непредвидени неблагоприятни последици и да предприемат подходящи коригиращи действия в съответствие с Директива 2001/42/ЕО.
- (12) Разпоредбите на Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда²³ („Конвенция от Орхус“), отнасящи се до достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на

²² Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

²³ Решение 2005/370/ЕО на Съвета от 17 февруари 2005 г. за сключване от името на Европейската общност на Конвенцията за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по екологични въпроси (ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 1).

вземане на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, по-специално разпоредбите, свързани с участието на обществеността и достъпа до правосъдие, продължават да се прилагат, когато е уместно.

- (13) Определянето на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници следва да има за цел да гарантира, че производството на енергия от възобновяеми източници в тези зони, заедно със съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници, бъдещите централи за енергия от възобновяеми източници извън тези зони и механизмите за сътрудничество ще бъдат достатъчни за постигането на приноса на държавите членки за изпълнението на целта на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници, определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001.
- (14) В определените предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници, проектите за енергия от възобновяеми източници, които са в съответствие с правилата и мерките, определени в плана или планове, изготвени от държавите членки, следва да се ползват от презумпцията, че нямат значително въздействие върху околната среда. Поради това тези проекти следва да се освобождават от задължението за извършване на специфична оценка на въздействието върху околната среда на равнище проект по смисъла на Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁴, с изключение на проекти, които е вероятно да имат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, или когато държава членка, за която има вероятност да бъде засегната в значителна степен, поиска това. Задълженията съгласно Конвенцията от Еспоо на ИКЕ на ООН за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст от 25 февруари 1991 г. следва да продължат да се прилагат за държавите членки, когато има вероятност проектът да окаже значително трансгранично въздействие в трета държава.
- (15) Определянето на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници следва да позволи на централите за енергия от възобновяеми източници, техните връзки към мрежата, както и на съвместно разположените съоръжения за акумулиране на енергия да работят в условия на предвидимост и рационализирани административни процедури. По-специално, проектите, разположени в предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници, следва да се ползват от ускорени административни процедури, включително от мълчаливо одобрение в случай на липса на отговор от страна на компетентния орган относно дадена административна стъпка в рамките на определения краен срок, освен ако конкретният проект е предмет на оценка на въздействието върху околната среда. Тези проекти следва също така да се ползват от ясно определени срокове и правна сигурност по отношение на очаквания резултат от процедурата. След постъпването на заявления за проекти, осъществявани в предпочитаните зони за производство на енергия от възобновяеми източници, държавите членки следва да извършват бърз преглед на тези заявления с цел да установят дали има голяма вероятност някой от тези проекти да доведе до значителни непредвидени неблагоприятни последици (с оглед на чувствителността на околната среда в географския район, в който са разположени), които не са били установени по време на екологичната оценка на плана или планове за определяне на предпочитани зони за производство на

²⁴

Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда.

енергия от възобновяеми източници в съответствие с Директива 2001/42/ЕО. Всички проекти, които се намират в предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници, следва да се считат за одобрени в края на този процес на бърз преглед. Само ако разполагат с ясни доказателства, даващи им основание да считат, че има голяма вероятност даден проект да доведе до такива значителни непредвидени неблагоприятни последици, държавите членки следва, след като обосноват това решение, да подложат този проект на екологична оценка в съответствие с Директива 2011/92/ЕО и, когато е уместно, в съответствие с Директива 92/43/ЕО²⁵. Като се има предвид необходимостта от ускоряване на разгръщането на производството на енергия от възобновяеми източници, тази оценка следва да се извършва в срок от шест месеца.

- (16) С оглед на необходимостта от ускоряване на разгръщането на производството на енергия от възобновяеми източници, определянето на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници не следва да възпрепятства текущото и бъдещото инсталиране на проекти за енергия от възобновяеми източници във всички райони, които са на разположение за разгръщането на производство на енергия от възобновяеми източници. За такива проекти следва да се запази задължението за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда в съответствие с Директива 2001/92/ЕС и те следва да бъдат предмет на процедурите, предвидени за проекти за енергия от възобновяеми източници, разположени извън предпочитаните зони за енергия от възобновяеми източници. За да се ускори издаването на разрешения в мащаба, необходим за постигането на целта относно енергията от възобновяеми източници, определена в Директива (ЕС) 2018/2001, процедурите, приложими за проекти извън предпочитаните зони, следва също така да бъдат опростени и рационализирани чрез въвеждането на ясни максимални срокове за всички етапи на процедурата, включително специални екологични оценки за всеки проект.
- (17) Многоцелевото използване на едно и също пространството за производство на енергия от възобновяеми източници и за други приложения (като производство на храни или защита или възстановяване на природата) облекчава ограниченията, свързани с използването на площи на сушата и в морето. В този контекст териториалното устройство е важен инструмент за идентифициране и направляване на ранен етап на полезните взаимодействия при използването на площи на сушата и в морето. Държавите членки следва да проучат, направят възможно и благоприятстват многоцелевото използване на районите, определени в резултат на предприетите мерки за териториално устройство.
- (18) Изграждането и експлоатацията на централи за енергия от възобновяеми източници може да доведе до единични случаи на смърт или обезпокояване на птици и други защитени видове съгласно Директива 92/43/ЕО или Директива 2009/147/ЕО²⁶. Такива случаи на смърт или обезпокояване обаче няма да се считат за преднамерено предизвикани по смисъла на тези директиви, ако по време на изграждането и експлоатацията на даден проект са предприети подходящи смекчаващи мерки за избягване на сблъсъци или за предотвратяване на обезпокояването и ако се извършва подходящ мониторинг за оценка на

²⁵ Директива 92/43/ЕО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г.).

²⁶ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

ефективността на тези мерки и в светлината на събраната информация се предприемат допълнителни мерки, необходими, за да се гарантира, че проектът няма значително отрицателно въздействие върху популацията на съответните видове.

- (19) В допълнение към инсталирането на нови централи за енергия от възобновяеми източници, модернизирането на съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници може да допринесе в значителна степен за постигането на целите в областта на енергията от възобновяеми източници. Тъй като съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници обикновено са инсталирани на места със значителен потенциал за производство на енергия от възобновяеми източници, модернизирането може да гарантира продължаващото използване на тези обекти, като същевременно намали необходимостта от определяне на нови местоположения за проекти за енергия от възобновяеми източници. Модернизирането включва допълнителни предимства, като например съществуваща връзка към енергийната мрежа, вероятна по-висока степен на приемане от страна на обществеността и познаване на въздействието върху околната среда. Модернизирането на проектите за енергия от възобновяеми източници води до промяна или разширяване на съществуващите проекти в различна степен. Процесът на издаване на разрешения, включващ екологични оценки и бърз преглед, за модернизиране на проекти за енергия от възобновяеми източници следва да бъде ограничен до потенциалните въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния проект.
- (20) С Директива (ЕС) 2018/2001 се въвеждат рационализирани процедури за издаване на разрешения за модернизиране. За да се отговори на нарастващата необходимост от модернизиране на съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници и да се използват пълноценно предимствата, които то предлага, е целесъобразно да се установи още по-кратка процедура за модернизиране на централите за енергия от възобновяеми източници, разположени в предпочитаните зони, включително по-кратка процедура за бърз преглед. По отношение на модернизирането на съществуващи централи за енергия от възобновяеми източници, разположени извън предпочитани зони, държавите членки следва да гарантират опростен и бърз процес на издаване на разрешения, който не следва да надхвърля една година, като същевременно се зачита принципът за ненанасяне на вреди, залегнал в Европейския зелен пакт.
- (21) Инсталирането на оборудване за слънчева енергия, заедно със съответните съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия и за връзка с мрежата, в съществуващи или бъдещи конструкции, създадени за цели, различни от генерирането на слънчева енергия, с изключение на изкуствени водни площи, например покриви, зони за паркиране, пътища и железопътни линии, обикновено не поражда опасения, свързани с конкурентното използване на пространството или въздействието върху околната среда. Следователно тези инсталации могат да се ползват от по-кратки процедури за издаване на разрешения.
- (22) Възобновяемите енергийни източници са от решаващо значение за борбата с изменението на климата, намаляването на цените на енергията, намаляването на зависимостта на Съюза от изкопаеми горива и гарантирането на сигурността на доставките на Съюза. За целите на съответното законодателство на Съюза в областта на околната среда в необходимите за всеки отделен случай оценки,

изготвяни с цел да се установи дали дадена централа за производство на енергия от възобновяеми източници, нейната връзка към мрежата, самата мрежа или съоръженията за акумулиране са от приоритетен обществен интерес в конкретния случай, държавите членки следва да разглеждат тези централи и свързаната с тях инфраструктура като обекти от приоритетен обществен интерес, обслужващи общественото здраве и безопасност, освен ако са налице ясни доказателства, че тези проекти имат значително неблагоприятно въздействие върху околната среда, което не може да бъде смекчено или компенсирено. Разглеждането на такива инсталации като обекти от приоритетен обществен интерес, обслужващи общественото здраве и безопасност, би позволило на такива проекти да се възползват от опростена оценка.

- (23) За да се гарантира гладкото и ефективно прилагане на разпоредбите, предвидени в настоящата директива, Комисията подкрепя държавите членки чрез Инструмента за техническа подкрепа²⁷, като предоставя специално разработен технически експертен опит за проектиране и изпълнение на реформи, включително такива, които увеличават използването на енергия от възобновяеми източници, насърчават по-добрата интеграция в енергийната система, определят конкретни зони, които са особено подходящи за инсталирането на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, и рационализират рамката за процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници. Техническата подкрепа включва например укрепване на административния капацитет, хармонизиране на законодателни уредби и споделяне на съответните най-добри практики.
- (24) Поради това Директива (ЕС) 2018/2001 следва да бъде съответно изменена.
- (25) Налице е спешна необходимост от намаляване на зависимостта от изкопаеми горива в сградния фонд и ускоряване на усилията за декарбонизация и електрифициране на потреблението на енергия в сградите. За да се даде възможност за икономически ефективно инсталиране на слънчеви технологии на по-късен етап, всички нови сгради следва да бъдат „подготвени за слънчеви инсталации“, т.е. проектирани така, че да оптимизират потенциала за производство на енергия въз основа на слънчевото греене и да позволяват ползотворното инсталиране на слънчеви енергийни технологии без необходимост от скъпоструващи конструктивни промени. Освен това държавите членки следва да гарантират внедряването на подходящи слънчеви инсталации в нови сгради, както жилищни, така и нежилищни, както и в съществуващи нежилищни сгради. Широкомащабното внедряване на инсталации за слънчева енергия върху сградите би допринесло значително за по-ефективното предпазване на потребителите от увеличения и нестабилност на цените на изкопаемите горива, би намалило излагането на уязвимите граждани на високи разходи за енергия и би довело до по-широки екологични, икономически и социални ползи. За да се използва ефективно потенциалът на инсталациите за слънчева енергия върху сградите, държавите членки следва да определят критерии за прилагането и възможните изключения от задължението за разполагане на слънчеви инсталации върху сградите в съответствие с оценения технически и икономически потенциал на инсталациите за слънчева енергия и характеристиките на сградите, обхванати от това задължение.

²⁷

Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа.

- (26) Поради това, Директива 2010/31/ЕС следва да бъде съответно изменена.
- (27) Енергийната ефективност е ключова област на действие, без която не може да се постигне независимост от изкопаемите горива и вноса на енергия от Русия, както и пълна декарбонизация на икономиката на Съюза. Необходимостта от оползотворяване на икономически ефективните възможности за икономии на енергия доведе до настоящата политика на Съюза в областта на енергийната ефективност. През декември 2018 г. като част от пакета „Чиста енергия за всички европейци“ беше представена нова водеща цел за енергийна ефективност на Съюза за 2030 г. от най-малко 32,5 % (в сравнение с прогнозираното потребление на енергия през 2030 г.). За да се повишат независимостта и устойчивостта и да се постигне повишената амбиция в областта на климата, подобренията на енергийната ефективност за 2030 г. следва да бъдат допълнително повишени до най-малко 39 % при крайната енергия и 41,5 % при първичната енергия въз основа на прогнозите от отправния сценарий от 2007 г.
- (28) Въпреки това промяната в методиката на Евростат за изчисляване на енергийния баланс и подобренията в следващите моделирани прогнози налагат промяна на базовия сценарий. Следователно, като се използва същият подход за определяне на целта, т.е. сравняването ѝ с бъдещите базови прогнози, амбицията на целта на Съюза за енергийна ефективност за 2030 г. следва да се определя в сравнение с прогнозите за 2030 г. от отправния сценарий от 2020 г., отразяващи националните приноси от НПЕК. С този актуализиран базов сценарий Съюзът ще трябва допълнително да увеличи амбицията си в областта на енергийната ефективност през 2030 г. с поне 13 % в сравнение с равнището на усилията съгласно отправния сценарий от 2020 г. Този нов начин за изразяване на равнището на амбицията по отношение на целите на Съюза не засяга действителното равнище на необходимите усилия.
- (29) Поради това, Директива 2012/27/ЕС следва да бъде съответно изменена.
- (30) Тъй като целта на настоящата директива, а именно намаляването на емисиите на парникови газове, енергийната зависимост и цените на енергията, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба на действието може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейски съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (31) Съгласно Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията от 28 септември 2011 г. относно обяснителните документи²⁸ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят счита, че предоставянето на тези документи е обосновано, по-специално след решението на Съда на Европейския съюз по дело Комисия/Белгия²⁹ (дело C-543/17),

²⁸ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

²⁹ Решение на Съда от 8 юли 2019 г., Комисия/Белгия, C-543/17, ECLI: EU: C:2019:573

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива (ЕС) 2018/2001

Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, както следва:

(1) в член 2 се добавя следната точка:

„9а) „предпочитана зона за производство на енергия от възобновяеми източници“ означава конкретно място, на сушата или в морето, което е определено от държава членка като особено подходящо за инсталиране на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, различни от централи на основата на изгаряне на биомаса.“;

(2) в член 3 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки колективно осигуряват постигането през 2030 г. на поне 45 % дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Съюза.“;

(3) в член 15 се вмъква следният параграф 2а:

„2а. Държавите членки насърчават изпитването на нови технологии за енергия от възобновяеми източници в пилотни проекти в реални условия за ограничен период от време, в съответствие с приложимото законодателство на ЕС и придружени от подходящи предпазни мерки, за да се гарантира сигурното функциониране на електроенергийната система и да се избегне непропорционално въздействие върху функционирането на вътрешния пазар, под надзора на компетентен орган.“;

(4) вмъква се следният член 15в:

„Член 15б

Картографиране на зоните, необходими за националния принос за постигане на целта за ВЕИ за 2030 г.

(1) До [1 година след влизането в сила] държавите членки определят зоните на сушата и в морето, необходими за инсталирането на централите за производство на енергия от възобновяеми източници, от които се нуждаят за изпълнението на своя национален принос за постигането на целта за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. в съответствие с член 3 от настоящата директива. Тези зони трябва да са съобразени с прогнозните криви и общата планирана инсталирана мощност (по технологии) за производство на енергия от възобновяеми източници, определени в националните планове в областта на енергетиката и климата на държавите членки, актуализирани съгласно член 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

(2) При набелязването на зоните, посочени в параграф 1, държавите членки вземат предвид:

- а) наличието на възобновяеми енергийни ресурси и потенциала за производство на енергия от възобновяеми източници на различните технологии в зоните на сушата и в морето;
- б) прогнозираното потребление на енергия;

- в) наличието на съответна мрежова инфраструктура, съоръжения за акумулиране и други инструменти за гъвкавост или способността за създаване на такава мрежова инфраструктура и такива съоръжения за акумулиране.
- (3) Държавите членки благоприятстват многоцелевото използване на районите, набелязани в изпълнение на задължението по параграф 1.“;
- (5) вмъква се следният член 15в:

„Член 15в

Предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници

- (1) В срок до [2 години след влизането в сила] държавите членки приемат план или планове за определяне, в рамките на зоните, посочени в член 15б, параграф 1, на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници за един или повече видове възобновяеми енергийни източници. В този план или планове държавите членки:
- а) определят достатъчно хомогенни зони на сушата и в морето, в които не се очаква внедряването на производството на конкретен вид или видове енергия от възобновяеми източници да окаже значително въздействие върху околната среда, с оглед на особеностите на избраната територия. При това държавите членки:
- отдават приоритет на изкуствени и застроени площи като покриви, райони на транспортната инфраструктура, зони за паркиране, площадки за отпадъци, промишлени обекти, рудници, изкуствени вътрешни водни басейни, езера или резервоари и, когато е целесъобразно, обекти за пречистване на градски отпадъчни води, както и земи с влошено качество, които не могат да се използват в селското стопанство;
 - изключват защитени зони по „Натура 2000“ и природни паркове и резервати, установените миграционни маршрути за птици, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области и на инструментите, посочени в следващата точка, с изключение на изкуствените и застроени площи, разположени в тези зони, като покриви, зони за паркиране и транспортна инфраструктура;
 - използват всички подходящи инструменти и набори от данни, за да определят районите, в които централите за производство на енергия от възобновяеми източници не биха оказали значително въздействие върху околната среда, включително картографиране на чувствителните области на дивата флора и фауна;
- б) установяват подходящи правила за определените предпочитани зони за енергия от възобновяеми източници, включително относно мерките за смекчаване, които трябва да бъдат приети при инсталирането на централи за енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия и активи, необходими за присъединяването им към мрежата, с цел да се избегнат или, ако това не е възможно, значително да се намалят

отрицателните въздействия върху околната среда, които могат да възникнат. Когато е целесъобразно, държавите членки гарантират, че се прилагат подходящи мерки за смекчаване, за да се предотвратят ситуациите, описани в член 6, параграф 2 и член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 5 от Директива 2009/147/ЕИО и член 4, параграф 1, буква а), подточки i) и ii) от Директива 2000/60/ЕО. Тези правила са насочени към специфичните особености на всяка идентифицирана предпочитана зона за енергия от възобновяеми източници, към технологията или технологиите за енергия от възобновяеми източници, които трябва да бъдат внедрени във всяка зона, и към установените въздействия върху околната среда. Спазването на тези правила и прилагането на подходящи мерки за смекчаване от страна на отделни проекти води до презумпцията, че те не са в нарушение на тези разпоредби, без да се засягат разпоредбите на член 16а, параграфи 4 и 5. Когато новаторски смекчаващи мерки за предотвратяване във възможно най-голяма степен на случаите на смърт или обезпокояване на видове, защитени съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета и Директива 2009/147/ЕИО, или на всяко друго въздействие върху околната среда, не са били изпитани в широк мащаб по отношение на тяхната ефективност, държавите членки могат да разрешат използването им в един или няколко пилотни проекта за ограничен период от време, при условие че ефективността на тези мерки се следи отблизо и незабавно се предприемат подходящи стъпки, в случай че те се окажат неефективни. .

Държавите членки обясняват в плана оценката, извършена за определяне на всяка предпочитана зона, въз основа на критериите, посочени в буква а), както и за определяне на подходящите мерки за смекчаване на последиците.

- (2) Преди да бъдат приети, планът или плановите за определяне на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници се подлагат на екологична оценка, извършена в съответствие с условията, определени в Директива 2001/42/ЕО, а когато е целесъобразно и когато те включват изкуствени и застроени площи, разположени в защитени зони по „Натура 2000“, които е вероятно да имат значително въздействие върху тези зони — на съответната оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО.
- (3) Планът или плановите за определяне на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници се оповестяват публично и се преразглеждат периодично и най-малкото при актуализирането на националните планове в областта на енергетиката и климата съгласно член 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.“;
- (6) член 16 се заменя със следното:

„Член 16

Организация и основни принципи на процеса на издаване на разрешения

- (1) Процесът на издаване на разрешения обхваща всички съответни административни разрешения за изграждане, модернизиране и

експлоатация на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия, както и активи, необходими за тяхното присъединяване към мрежата, включително разрешителни за присъединяване към мрежата и екологични оценки, когато такива се изискват. Процесът на издаване на разрешения включва всички процедури от потвърждаването на валидността на заявлението в съответствие с параграф 2 до уведомяването за окончателното решение относно резултата от процедурата от съответния орган или органи.

- (2) Не по-късно от четиринадесет дни след получаване на заявление за централи, разположени в предпочитани зони, и един месец след получаване на заявление за централи, разположени извън предпочитани зони, компетентният орган валидира заявлението или, ако изпълнителят на проекта не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението, изисква от изпълнителя на проекта да подаде пълно заявление в срок от четиринадесет дни от това искане. Ако изпълнителят на проекта не подаде пълно заявление в рамките на този срок, компетентният орган може да отхвърли заявлението в писмена форма. Когато отхвърля заявлението, компетентният орган обосновава решението си. Изпълнителят на проекта може да подаде ново заявление по всяко време след отхвърлянето. Датата на потвърждаване на валидността на уведомлението от компетентния орган се счита за начална дата на процеса на издаване на разрешение.
- (3) Държавите членки създават или определят едно или повече звена за контакт. По искане на заявителя тези звена за контакт предоставят напътствия и улесняват целия административен процес на кандидатстване за разрешение и издаване на разрешение. През целия процес от заявителя не се изисква да контактува с повече от едно звено за контакт. Звеното за контакт напътства заявителя по прозрачен начин в административния процес на кандидатстване за разрешение, включително при свързаните с околната среда стъпки, до обявяването на едно или повече решения на отговорните органи в края на процеса, предоставя му цялата необходима информация и, когато е уместно, включва в процеса други административни органи. Звеното за контакт осигурява спазването на сроковете за процедурите за издаване на разрешения, предвидени в настоящата директива. Заявителите имат право да представят съответните документи в цифров формат. До [2 години след влизането в сила] държавите членки осигуряват извършването на всички процедури в електронен формат.
- (4) Звеното за контакт осигурява наръчник за процедурите, предназначен за изпълнителите на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, и предоставя тази информация също онлайн, като отделно се занимава и с проекти с малък мащаб и проекти на потребители на собствена енергия от възобновяеми източници. В информацията онлайн се посочва звеното за контакт, което има отношение към молбата за кандидатстване на заявителя. Ако дадена държава членка има повече от едно звено за контакт, в информацията онлайн се посочва звеното за контакт, което има отношение към молбата за кандидатстване на заявителя.

- (5) Държавите членки гарантират, че заявителите имат достъп до прости и достъпни процедури за уреждане на спорове във връзка с процеса на издаване на разрешения и издаването на разрешения за изграждане и експлоатация на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, включително, когато е приложимо, алтернативни механизми за разрешаване на спорове.
- (6) Сроковете, посочени в членове 16а, 16б и 16в, се прилагат, без да се засягат обжалването по съдебен ред, правните средства за защита и другите производства пред съд или правораздавателен орган, както и алтернативни механизми за разрешаване на спорове, включително процедури за жалби, извънсъдебно обжалване и средства за защита, и могат да бъдат удължавани за продължителността на тези процедури.
- (7) Държавите членки гарантират, че при обжалване по административен и съдебен ред в контекста на проект за развитие на централа за производство на енергия от възобновяеми източници или на нейното присъединяване към мрежата, включително при обжалвания, свързани с екологичните аспекти, се прилага най-бързата административна и съдебна процедура, която е на разположение на съответното национално, регионално и местно равнище.“
- (7) Въмква се следният член 16а:

„Член 16а

Процес на издаване на разрешения в предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници

- (1) Държавите членки гарантират, че продължителността на процеса на издаване на разрешения, посочен в член 16, параграф 1, не надхвърля една година за проекти в предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници. Когато това е надлежно обосновано поради изключителни обстоятелства, срокът от една година може да бъде удължен с най-много три месеца. В такъв случай държавите членки ясно информират изпълнителя на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за удължаването.
- (2) Продължителността на процеса на издаване на разрешения за модернизиране на централи и за нови централи с електрогенерираща мощност под 150 kW, съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия, както и тяхната връзка към мрежата, които са разположени в предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници, не трябва да надхвърля шест месеца. Когато това е надлежно обосновано поради изключителни обстоятелства, като например по съображения за безопасност от първостепенна важност, и когато проектите за модернизиране оказват значително въздействие върху мрежата или върху първоначалната мощност, размера или показателите на инсталацията, този срок от една година може да бъде удължен с най-много три месеца. Държавите членки ясно информират изпълнителя на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за удължаването.
- (3) Без да се засягат параграфи 4 и 5, чрез дерогация от член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС и приложение II, точка 3, букви а), б), г), з), и) и

точка 6, буква в), самостоятелно или във връзка с точка 13, буква а) от горепосочената директива, доколкото това се отнася до проекти за енергия от възобновяеми източници, нови заявления за централи за енергия от възобновяеми източници, с изключение на централи на основата на изгаряне на биомаса, включително модернизиране на централи, във вече определени предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници за съответната технология, съвместно разположените съоръжения за акумулиране, както и тяхната връзка към мрежата, се освобождават от изискването за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС, при условие че тези проекти отговарят на правилата и мерките, определени в съответствие с член 15в, параграф 1, буква б). Освобождаването от прилагането на Директива 2011/92/ЕС по-горе не се прилага за проекти, които е вероятно да имат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, или когато държава членка, за която има вероятност да бъде засегната в значителна степен, поиска това, както е предвидено в член 7 от посочената директива.

Чрез дерогация от член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО централите, посочени в първа алинея, не подлежат на оценка на въздействието им върху защитените зони по „Натура 2000“.

- (4) Компетентните органи на държавите членки извършват бърз преглед на заявленията, посочени в параграф 3. Целта на този бърз преглед е да се установи дали има голяма вероятност някой от тези проекти да доведе до значителни непредвидени неблагоприятни последици (с оглед на чувствителността на околната среда в географските райони, в които са разположени), които не са били установени по време на екологичната оценка на плана или плановите за определяне на предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници в съответствие с Директива 2001/42/ЕО и, ако е целесъобразно, с Директива 92/43/ЕИО. Бързият преглед, извършван за модернизиране на проекти за енергия от възобновяеми източници се ограничава до потенциалните въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния проект.

За целите на този бърз преглед изпълнителят на проекта предоставя информация за характеристиките на проекта, за неговото съответствие с правилата и мерките, определени съгласно член 15в, параграф 1, букви б) и в), за конкретната предпочитана зона, за всички допълнителни мерки, предприети от проекта, и как точно тези мерки се справят с въздействията върху околната среда. Този бърз преглед приключва в срок от 30 дни след датата на подаване на заявленията за нови централи за енергия от възобновяеми източници, с изключение на заявленията за инсталации с електрогенерираща мощност под 150 kW. За такива централи, както и за нови заявления за модернизиране на централи етапът на бързия преглед приключва в срок от 15 дни.

- (5) След извършването на бързия преглед заявленията, посочени в параграф 3, се одобряват от екологична гледна точка, без да се изисква изрично решение от компетентния орган, освен ако компетентният орган не приеме административно решение, надлежно обосновано и основано на

ясни доказателства, че е много вероятно даден проект да доведе до значителни непредвидени неблагоприятни последици с оглед на екологичната чувствителност на географския район, в който е разположен, които последици не могат да бъдат смекчени от мерките, посочени в плана или плановите за определяне на предпочитани зони или предложени от изпълнителя на проекта. Това решение се оповестява публично. Такива проекти подлежат на оценка в съответствие с Директива 2011/92/ЕС и, ако е приложимо, на оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО, която се извършва в срок от шест месеца след решението за бърз преглед.

- (6) Когато в процеса на издаване на разрешения за заявленията, посочени в параграфи 1 и 2, не бъде получен отговор от съответните административни органи в определения срок, съответните административни стъпки се считат за одобрени, освен в случаите, когато конкретният проект подлежи на оценка на въздействието върху околната среда в съответствие с параграф 5. Всички произтичащи от това решения са публично достъпни.“

- (8) Вмъква се следният член 16б:

„Член 16б

Процес на издаване на разрешения извън предпочитани зони за производство на енергия от възобновяеми източници

- (1) Държавите членки гарантират, че продължителността на процеса на издаване на разрешения, посочен в член 16, параграф 1, не надхвърля две години за проекти извън предпочитаните зони за производство на енергия от възобновяеми източници. Когато това е надлежно обосновано поради изключителни обстоятелства, срокът от две години може да бъде удължен с най-много три месеца. В такъв случай държавите членки ясно информират изпълнителя на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за удължаването.
- (2) Когато се изисква екологична оценка съгласно Директива 2011/92/ЕС или Директива 92/43/ЕИО, тя се извършва в рамките на единна процедура, която съчетава всички съответни оценки за даден проект. Когато се изисква такава оценка на въздействието върху околната среда, компетентният орган, като взема предвид информацията, предоставена от изпълнителя на проекта, издава становище относно обхвата и степента на изчерпателност на информацията, която трябва да бъде включена от изпълнителя на проекта в доклада за оценката на въздействието върху околната среда, чийто обхват не може да се разширява впоследствие. Когато в рамките на конкретните проекти са предприети подходящи мерки за смекчаване на последиците, случаите на смърт или обезпокояване на видове, защитени съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО и член 5 от Директива 2009/147/ЕО, не се считат за преднамерено предизвикани. Когато новаторски смекчаващи мерки за предотвратяване във възможно най-голяма степен на случаите на смърт или обезпокояване на видове, защитени съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета и Директива 2009/147/ЕИО, или на всяко друго въздействие върху околната среда, не са били изпитани в широк мащаб по отношение

на тяхната ефективност, държавите членки могат да разрешат използването им в един или няколко пилотни проекта за ограничен период от време, при условие че ефективността на тези мерки се следи отблизо и незабавно се предприемат подходящи стъпки, в случай че те се окажат неефективни. Продължителността на процеса на издаване на разрешения за проекти за модернизиране на централи и за нови централи с електрогенерираща мощност под 150 kW, съвместно разположени съоръжения за акумулиране, както и тяхната връзка към мрежата, които са разположени извън предпочитаните зони за производство на енергия от възобновяеми източници, не трябва да надхвърля една година, включително екологичните оценки, когато такива се изискват от съответното законодателство. Когато това е надлежно обосновано поради изключителни обстоятелства, срокът от една година може да бъде удължен с най-много три месеца. Държавите членки ясно информират изпълнителите за извънредните обстоятелства, даващи основание за удължаването.

Държавите членки улесняват модернизирането на проекти, разположени извън предпочитаните зони, като гарантират, че ако съгласно законодателството на Съюза в областта на околната среда за даден проект се изисква екологична оценка, тази оценка се ограничава до потенциалните въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния проект. “

(9) Въмква се следният член 16в:

„Член 16в

Процес на издаване на разрешения за инсталиране на оборудване за слънчева енергия в изкуствени конструкции

- (1) Държавите членки гарантират, че продължителността на посочения в член 16, параграф 1 процес на издаване на разрешения за инсталирането на оборудване за слънчева енергия, включително вградени в сгради инсталации за слънчева енергия, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, не надхвърля три месеца, при условие че основното предназначение на тези конструкции не е производството на слънчева енергия. Чрез дерогация от член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС и приложение II, точка 3, букви а) и б), прилагани самостоятелно или във връзка с точка 13, буква а) от същата директива, такова инсталиране на слънчево оборудване се освобождава от изискването, ако е приложимо, за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС.“

(10) Въмква се следният член 16г:

„Член 16г

Приоритетен обществен интерес

До [три месеца след влизането в сила] и докато бъде постигната неутралност по отношение на климата, държавите членки гарантират, че в процеса на издаване на разрешения планирането, изграждането и експлоатацията на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, тяхната връзка към

мрежата и самата мрежа, както и съоръженията за акумулиране, се считат за обекти от първостепенен обществен интерес, обслужващи общественото здраве и безопасност, когато се търси баланс между законните интереси на отделни страни за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1, буква в) от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2009/147/ЕО.“

Член 2

Изменения на Директива 2010/31/ЕС

Директива 2010/31/ЕС се изменя, както следва:

- (1) Вмъква се следният член 9а:

„Член 9а

Слънчева енергия в сгради

Държавите членки гарантират, че всички нови сгради се проектират така, че да имат оптимален потенциал за генериране на слънчева енергия въз основа на слънчевото греене в даденото местоположение, и да дават възможност за последващо икономически ефективно инсталиране на слънчеви технологии.

Държавите членки гарантират внедряването на подходящи инсталации за слънчева енергия:

- а) до 31 декември 2026 г. — във всички нови обществени и търговски сгради с полезна разгъната застроена площ над 250 квадратни метра;
- б) до 31 декември 2027 г. — във всички съществуващи обществени и търговски сгради с полезна разгъната застроена площ над 250 квадратни метра; и
- в) до 31 декември 2029 г. — във всички нови жилищни сгради.

Държавите членки определят и оповестяват публично критерии на национално равнище за практическото изпълнение на тези задължения, както и за възможни изключения за конкретни видове сгради, в съответствие с оценения технически и икономически потенциал на инсталациите за слънчева енергия и характеристиките на сградите, обхванати от това задължение.“

Член 3

Изменения на Директива 2012/27/ЕС

Директива 2012/27/ЕС се изменя, както следва:

- (1) в член 3 параграф 5 се заменя със следното:

„5. Държавите членки колективно осигуряват намаляване на потреблението на енергия с поне 13 % през 2030 г. в сравнение с прогнозите от отправния сценарий за 2020 г., така че крайното енергийно потребление на Съюза да не надвишава 750 Mtoe, а първичното енергийно потребление в Съюза да не надвишава 980 Mtoe през 2030 г.“

Член 4
Транспониране

- (1) Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, точка 10 не по-късно от [три месеца след влизането в сила на настоящата директива].

Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, точки 1, 2, 3, 4, 6, 8 и 9 и член 3, не по-късно от [една година след влизането в сила на настоящата директива].

Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, точки 5 и 7 и член 2, не по-късно от [две години след влизането в сила на настоящата директива].

Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

- (2) Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 5
Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.

Член 6
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател